

Informacja ze spotkania
przedstawicieli Prezydium Rady KSN NSZZ „Solidarność”
z Wicepremierem - Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Jarosławem Gowinem
w dniu 18 grudnia 2019 r.

Spotkanie odbyło się w siedzibie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Ze strony ministerstwa, oprócz Wicepremiera Jarosława Gowina, obecni byli Podsekretarz Stanu Sebastian Skuza, Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Jarosław Oliwa oraz Dyrektor Departamentu Szkolnictwa Wyższego Marcin Czaja.

Krajową Sekcję Nauki NSZZ „Solidarność” reprezentowali: Dominik Szczukocki - Przewodniczący oraz wiceprzewodniczący: Bogusław Dołęga, Maria Sapor, Marek Kisilowski i Krzysztof Pszczółka.

Wicepremier J. Gowin zaproponował podział dyskusji na dwie części: sprawy finansowe oraz sprawy związane z wdrażaniem ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

W zakresie spraw finansowych, przedstawiciele KSN wnioskowali o przeznaczenie dodatkowych środków z budżetu Państwa na 2020 rok na wynagrodzenia, aby umożliwić realizację drugiego etapu podwyższania wynagrodzeń dla wszystkich pracowników naszego sektora, a także o wzrost nakładów na naukę. Wicepremier J. Gowin przypomniał, że wnioskował do Rządu o środki na 10% wzrost wynagrodzeń zasadniczych pracowników uczelni publicznych w 2020 roku. Jednak, ze względu na trudną sytuację budżetu, spodziewa się tylko 6% na wzrost wynagrodzeń. Wiceminister S. Skuza podkreślił, że nie ma jeszcze zatwierdzonego budżetu, a w projekcie budżetu nie ma wydzielonych środków na wzrost wynagrodzeń pracowników uczelni. Dyrektor J. Oliwa wskazał na generalnie większe nakłady na szkolnictwo wyższe i naukę w projekcie budżetu państwa o około 1,7 mld zł, ale ze środkami unijnymi, Środków krajowych jest tylko 600 mln zł. Dzięki obligacjom, które ministerstwo posiada i możliwości ich wykupu przez Państwo, sytuacja nie jest, zdaniem Pana Wicepremiera, zła. Zarówno Ministerstwo jak i KSN cały czas czynią starania o wzrost środków finansowych, m. in. interweniując w Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” i u Prezesa Rady Ministrów.

Przedstawiciele KSN przypomnieli, że w związku z podwyższeniem płacy minimalnej od stycznia 2020 r. do kwoty 2600 zł wiele uczelni będzie potrzebowało dodatkowych środków finansowych, a ponadto sytuacja ta spowoduje duże spłaszczenie wynagrodzeń w naszej branży. Wicepremier J. Gowin powiedział, że Ministerstwo nie ma jeszcze oszacowania, ile pieniędzy będą potrzebowały uczelnie na pokrycie wzrostu minimalnej płacy i jaka to byłaby część z planowanych 6% na podwyżki wynagrodzeń zasadniczych. Rozmówcy przypomnieli, że podczas ogólnopolskiej inauguracji roku akademickiego 2018/2019 w Teatrze Polskim w Warszawie Premier Mateusz Morawiecki zobowiązał się do realizacji podwyżek pracowników uczelni. Przedstawiciele KSN zwrócili również uwagę na pilną potrzebę zmiany rozporządzenia w sprawie wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla profesora w uczelni publicznej i zwiększenie kwoty minimalnej.

Nawiązując do podwyżki wynagrodzeń zasadniczych na uczelniach w 2019 r. KSN upomniała się o niezrealizowane podwyżki w uczelniach artystycznych, podległych Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz w uczelniach medycznych, podległych Ministrowi Zdrowia. Jednocześnie, Przewodniczący KSN zwrócił się do Ministra z prośbą o sprawozdanie, jak w poszczególnych uczelniach została zrealizowana podwyżka wynagrodzeń zasadniczych z 7% rezerwy celowej, przeznaczonej na ten cel. Wicepremier J. Gowin odpowiedział, że ministerstwo nie dysponuje takimi informacjami. KSN złożyło na ręce Pana wicepremiera pismo o zwrócenie się do rektorów o informacje dotyczące wykorzystania środków z rezerwy celowej przeznaczonej na tegoroczne 7% podwyżki płac pracowników uczelni. KSN skierowała również do Ministra pisemny wniosek o udostępnienie danych niezbędnych do analizy funkcjonowania algorytmu podziału subwencji dla uczelni publicznych w roku 2019.

W zakresie problemów z wdrażaniem Ustawy 2.0, przedstawiciele KSN przedstawili następujące sprawy:

1. Postulowane przez autorów ustawy przyspieszenie ścieżki kariery akademickiej - Wicepremier J. Gowina podtrzymał stanowisko, że habilitacja powinna być zlikwidowana, a awans powinien być oparty o ocenę dorobku, koszty procedur awansowych musi ponosić pracodawca. Zmiany ustawowe w sprawie habilitacji muszą być uzgodnione z Prezydentem RP. Przedstawiciele Związku wskazali, że do czasu likwidacji habilitacji, uzyskanie stopnia doktora habilitowanego winno być podstawą do uzyskania bezwarunkowego awansu na stanowisko profesora uczelni, uczelnie winny mieć jedynie możliwość określania kryteriów przejścia na stanowisko profesora uczelni, dla nauczycieli akademickich nie posiadających stopnia doktora habilitowanego. Wicepremier w dyskusji podzielił zdanie KSN, że niezgodnymi z koncepcją ustawy są pojawiające się propozycje pozwalające rektorowi zatrudniać nauczycieli akademickich poniżej posiadanych stopni i tytułu.
2. W uczelniach pracodawcy nie przestrzegają zapisów prawa pracy, w szczególności występują problemy z uzgadnianiem wewnątrzzakładowych aktów prawnych, jak Regulamin pracy, Regulamin wynagradzania, czy ustawowo wymagane uzgodnienie zasad podziału środków na wynagrodzenia dla pracowników - zdaniem Wicepremiera dopóki nie będzie uwag, w szczególności od związków zawodowych, o nieprawidłowościach skierowanych do Ministerstwa, Ministerstwo nie ma możliwości interwencji.
3. KSN złożyła pisemny wniosek o upublicznienie uwag skierowanych przez ministerstwo do poszczególnych uczelni dotyczących wdrażania ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, a w szczególności dotyczących zastrzeżeń do przyjętych statutów. - zdaniem Dyrektora M. Czaji, uwagi będą udostępnione organizacjom zakładowym po akceptacji Ministra. Wicepremier J. Gowin zaakceptował udostępnienie uwag.
4. Stan realizacji obowiązku lustracji w uczelniach - Dyrektor M. Czaja powiedział, że Ministerstwo nie ma narzędzi do weryfikacji, może tylko zapytać, jak lustracja została przeprowadzona. Wicepremier J. Gowin poinformował, że przed wyborami władz uczelni w roku 2020, przypomni o tym obowiązku środowisku akademickiemu.
5. Konieczność zmiany przepisów dotyczących odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli akademickich, tak aby po zawieszeniu w pełnieniu obowiązków, bądź

nałożeniu kary upomnienia, osoba zawieszona mogła odwołać się do uczelnianej komisji dyscyplinarnej, bądź do rzecznika dyscyplinarnego przy Ministrze, a nie tak jak jest w obowiązujących przepisach do Sądu Pracy, gdzie na decyzje trzeba czekać kilka miesięcy - Wicepremier J. Gowin zobowiązał się do przeanalizowania tej sprawy.

6. Problem oceny okresowej nauczycieli akademickich - KSN posiada informacje, że w niektórych uczelniach ocena będzie powiązana z ewaluacją, kryteria będą tak określone, że mogą skutkować zwolnieniami grupowymi - Dyrektor M. Czaja powołał się na art.128 ustawy, który mówi, że kryteria oceny dotyczą obowiązków wymienionych w art. 115, co np. łączy się z prowadzeniem działalności naukowej, a nie publikacyjnym przy ocenie działalności badawczej. Kryteria oceny pracowniczej nie mogą być bezpośrednim przeniesieniem zasad ewaluacji dyscypliny. W zadaniowym systemie czasu pracy, ocenie może podlegać jedynie wykonanie powierzonych zadań wraz z określonym czasem ich realizacji i przydzielonymi środkami.
7. Problem stanowisk i wynagrodzeń w Instytutach Badawczych - Zdaniem Ministerstwa, w Instytutach Badawczych potrzebna jest głęboka reforma. Zwrócono również uwagę, że IB powinny finansować się głównie z innych źródeł i ze środków przeznaczanych przez ministerstwa „branżowe”, którym podlegają. Jednym z rozwiązań, które mogą poprawić sytuację finansową jest przekształcenie instytutów w Państwowe Instytuty Badawcze. Udało się wprowadzić dla pracowników Instytutów Badawczych zapis o podwyższonych kosztach uzyskania przychodu podobnie jak dla pracowników uczelni i PAN.
8. Przedstawiciele KSN argumentowali, by prawa i obowiązki pracowników nie będących nauczycielami akademickimi były unormowane w szerszym zakresie w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym, a nie jedynie w Kodeksie Pracy. W szczególności winno to dotyczyć systemu wynagrodzeń wysokospecjalistycznej kadry badawczej i technicznej, oraz praw pracowników systemu informatologiczno-bibliologicznego.

Strony wyraziły wolę dalszej współpracy.

Przygotowali: M. Sapor, D. Szczukocki, M. Kisilowski, B. Dołęga